

Mihael Černetič
PRIGODE Z EVROPSKIH TIROV

Mihael Černetič

Prigode z evropskih tirov

Z dodanimi psihoterapevtskimi
refleksijami avtorja dvajset let kasneje

Pot naprej
Maribor, 2020

Doc. dr. Mihael Černetič, univ. dipl. psih., certificirani integrativni psihoterapevt (IIPA)

PRIGODE Z EVROPSKIH TIROV

Z dodanimi psihoterapevtskimi refleksijami avtorja dvajset let kasneje

© avtor in Pot naprej

Izdajatelj in založnik:

Pot naprej

www.potnaprej.si

Maribor, 2020

1. izdaja, 1. natis

Naklada: 300 izvodov

Strokovna recenzija: mag. Uroš Metljak, univ. dipl. soc. ped., certificirani integrativni psihoterapevt (IIPA)

Lektorirala: Marinka Černetič, prof. slov.

Oblikovanje ovitka: Mirjam Luketič, mag. inž. arh.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

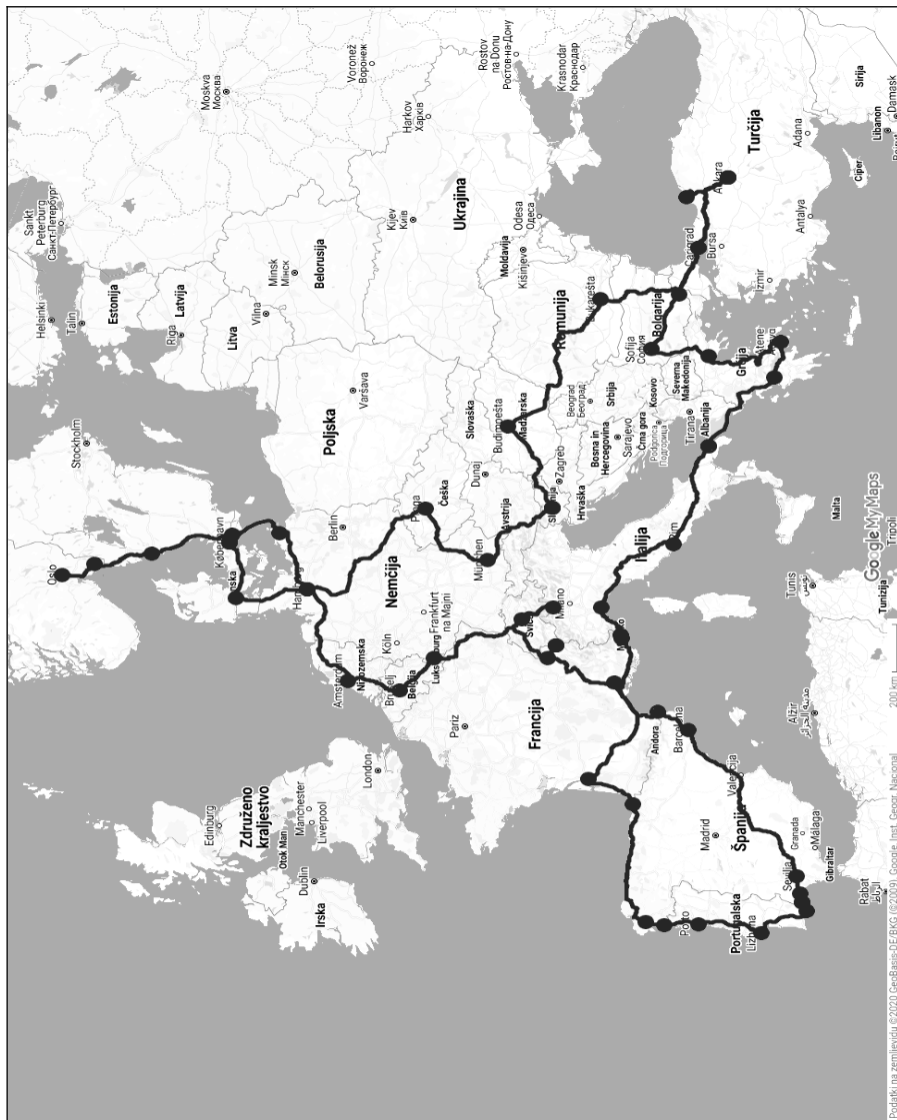
821.163.6-992

ČERNETIČ, Miha, 1978-

Prigode z evropskih tirov : z dodanimi psihoterapevtskimi refleksijami avtorja dvajset let kasneje / Mihael Černetič. - 1. izd., 1. natis. - Maribor : Pot naprej, 2020

ISBN 978-961-290-896-6

COBISS.SI-ID 13717763

Zemljevid opravljene poti¹

1 Pripravljen z Google Moji zemljevidi. Grafična obdelava: Rok Črnetič.

Kazalo

Predgovor.....	9
Deset jurjev za počen groš.....	13
Opijanje s Prago.....	17
Tobi, Grega, Milan.....	19
Polnočno balinanje.....	23
Švedska grenčica.....	25
O kosilu pred železniško postajo in o vsem, kar (ne) spada zraven.....	28
Lahkotna svežina Osla.....	30
Kjöpanje v fjördu.....	33
Volvograd.....	36
Danska.....	38
Odklop v mestu dišeče travice.....	41
Le za kanec Belgije (pa še to preveč).....	45
Izredno mesto, izredni ljudje.....	48
Brata Slovana Martin in Zdenko.....	50
Dan v kraljestvu gora.....	52
Pod Belo goro.....	55
Avignonski bazar kulture.....	57
Atlantska impresija.....	59
Španija: Ves dan na vlaku.....	64
Na koncu Evrope, kjer sonce pade v morje.....	70
Zgodba o portugalski kolonialni moči.....	75
Namakanje v vasici nasprot' sonca.....	78

Mladi popotniki smo ena velika družina.....	80
Lovljenje Španije za rep.....	84
Na obali, ki je azurna le kdaj pa kdaj.....	88
Monaški princ in moj nahrbtnik.....	90
V Večnem mestu, z mislijo na Asteriksa.....	93
Dan počitka.....	99
Čar grških trajektov.....	100
Opoldanski tek v raju nekje bogu za hrbtom.....	105
Filozofiranje v zibelki zahodne civilizacije.....	108
Enostavno beden dan.....	111
Ko cel dan ješ za 300 tolarjev.....	114
Vržena naravnost v Orient.....	118
Jagodni tobak in mačje sanje.....	121
Ali in njegove preproge.....	123
Narazen – eden na zahod, drugi na vzhod.....	125
Do Črnega morja in nazaj.....	127
Obračanje proti domu.....	132
Balkan ne more iz svoje kože!.....	134
O hitri hrani, ki ni dovolj hitra.....	139
Spet doma!.....	142
Epilog.....	145
Strokovna recenzija knjige – in še kaj.....	149

Predgovor

Kaj nastane, če damo skupaj dva prijatelja študenta, vozovnico Inter-rail za neomejeno potovanje z vlaki po Evropi ter mesec dni časa? Nepozabno, dogodivščin polno popotniško doživetje krog in krog po Stari celini, ki obema mladeničema dragoceno zaznamuje vse njuno nadaljnje življenje!

Glavne prigode, ki sva jih z dolgoletnim prijateljem Urošem doživela na prav takšnem popotovanju, sem sproti nihal v potopisu, ki je nato pripravljen, vendar pozabljen dolgo časa ležal v mojem računalniškem trdem disku.

Ko je nastopilo točno dvajseto leto po najini potovalni pustolovščini, natančneje v začetku letošnjega januarja, pa mi je besedilo (po naključju?) zopet prišlo pred oči. Zdelo se mi je, da bi še zmerom utegnilo koga zanimati, zato sem sklenil, da mu pomagam na svetlo. Potopis je tako z izvornim, mladostno navihanim, pa tudi iskrenim in ponekod muhastim tekstom ugledal luč sveta v obliki knjige, ki jo zdaj držite v rokah.

Da pa ne bi bilo vse tako preprosto (odrasli pač znamo stvari zakomplicirati), sem besedilu dodal psihoterapevtske refleksije z vidika dvajsetih let pozneje, skozi svoje sedanje oko že nekoliko zrelega moškega srednjih let, poročenega, očeta, psihologa in psihoterapevta.

V teh komentarjih sem skušal z distance let in povrhu skozi prizmo psihološke in psihoterapevtske stroke, predvsem pa osebno in kar se da odkrito, pogledati na svoje vsaj na videz brezskrbno študentsko poletno vandranje po dvajsetih evropskih državah – ter na osebnotni razvoj, ki se je v meni odvil v nadaljnjih dvajsetih letih življenja. In se še odvija.

Če je potopisni del besedila zgodba o potovanju po prostoru, predstavljajo refleksije dodatno, časovno dimenzijo. Svojevrstno študijo popotovanja človeka skozi čas in osebnostni razvoj dveh desetletij življenja, od mladostništva do srednjih let. Besedilo potopisa sem ustvaril kot študent tretjega letnika psihologije, refleksije pa predvsem kot nekdo, ki je sedaj pomembno starejši in s tem bogatejši za obilico naknadnih življenjskih izkušenj. V refleksijah je razvidno, da je bil sam proces njihovega nastajanja v znatni meri terapevtski.

Knjiga tako v sebi združuje dve zgodbi, ki tečeta vzporedno. Vsaka v svoji samostojni razsežnosti, a vendar tesno povezani.

Delo je možno brati na dva načina. Kot zgolj potopisno doživetje ali pa v kombinaciji z dodanimi refleksijami. Odločitev o tem prepuščam željam in potrebam bralca.

Avtor

*Naša narava je gibanje,
mirovanje je smrt.
- Pascal*

Deset jurjev² za počen groš

Praga, 30. junij 2000

Prizorišče: železniška postaja v Pragi. Z Urošem stopiva z vlaka in takoj se na naju prilepi kup vsiljivih ponujalcev prenočišč.

„Apartaments,“ (beri: apartaments) pravi eden izmed njih.

„No, tega ne potrebujeva,“ sva rekla. „Še danes greva dalje.“

Zato pa bi nama prav prišla kaka krona (češka valuta). Uroš se je bil namenil, da bo svojih 200 zlotov, 10 jurjev vredno premoženje, ki mu je ostalo od potovanja na Poljsko, pretočil v češko valuto in bova s tem v Zlati Pragi preskrbljena oba.

Ni nama treba daleč in že se nama ponudi preprodajalec deviz. Aha, črni trg – tukaj so tečajji ugodnejši, se razveseliva in usta se nama razlezejo v nasmešek ob pomisli, kako premetena sva, da to veva. Za 200 zlotov nama ponudi 2000 kron. Začneva računati. On se medtem oddalji. Hej, to se pa splača, ugotoviva in pohitiva za njim. Uroš opravi kupčijo. Iz roke v roko, seveda, kot pravi preprodajalci.

„Dobro sem menjal,“ komentira in hip zatem že izračuna: „Štirinajst odstotkov nad slovenskim uradnim tečajem!“

Dobro. Pravzaprav: odlično! Napotiva se proti središču mesta.

2 10.000 slovenskih tolarjev je bilo takrat vrednih približno toliko kot danes 100 evrov.

Postaneva pred stojnico s sladoledom. Hladni slad bi se nama prilegel. In kepica je le borih 60 tolarjev³! Naročiva vsak dve in Uroš pomoli gospodični s predpasnikom svojega dvatisočaka.

Gospodična pa se namrdne. Ah, dvatisočak je zanjo prevelik zalogaj ... Ampak drobiža pa nimava, gospodična, zelo nama je žal!

Odkima.

„Change,“ pravi.

Dobro, bova pa zamenjala. Uroš steče v menjalnico, da bi mu dragoceni bankovec zamenjali za manjše dele.

Toda v menjalnici mu povedo, da mu denarja ne morejo zamenjati.

Pogledava pobljže in res! Napisi na bankovcu so v cirilici! Kaže, da gre za bolgarski denar. Kakšna bedaka sva, da nisva pogledala, kaj nama je podtaknil stari falot!

Ampak saj ni problem, bova pač menjala bolgarski denar za češki. Nič bolj enostavnega kot to! Pogled v tečajnico obljublja za teh 2000 levov 18.000 tolarjev⁴. To je pravzaprav zelo veliko.

Ampak ne – bankovec v resnici ni vreden piškavega oreha! V menjalnici namreč kričeče, toda prepozno s stene bode v oči plakat: „*Ta bankovec vam utegnejo ponuditi na ulici. Gre za ničvreden denar!*“

Kaj?!? Saj to ne more biti res!

Sva mar za kos potiskanega papirja dala celih deset jurjev? Očitno! Resnica je neizprosna. Pa sva res bedaka!

Uroš je popolnoma frapiran, moja dlan je polna staljenega sladoleda, ki ga držim v roki. Že če bi bilo samo to, bi bila situacija skrajno patetična. Naju pa so poleg tega še oropali, in to prvi dan najinega potovanja. In to ravno naju. In to v Pragi, Zlati Pragi!

@&#%&@!

Kaj sedaj? Čutiva, da morava nekaj storiti. Vsaj *nekaj*. Kar koli, samo da ne stojiva kot dva bebca sredi Prage in se čudiva, kako so naju mogli že prvi dan tako naplahtati.

3 Danes približno pol evra.

4 Danes približno 180 evrov.

Vrneva se na postajo in se skozi stranski vhod tatinsko vtihotapiva v postajno zgradbo. Kakšna dva načrta imava, kaj bova storila, ko srečava najinega huligana. Mu bova že pokazala!

Samo še revolver nama manjka, pa bi bila za v *Newyorško policijo*. Stvar postaja napeta.

Vstopiva v stavbo in počakava pri steni. Razgledujeva se. Nobenega sumljivega tipa v vidnem polju. Razen ... Opa, deset metrov pred nama je nek možakar na las podoben goljufu, ki naju je opeharil. Samo lase ima prekratke. Ali pa morda ne?

Prepozno! Ko naju zagleda, se z nadetim izrazom brezbržnosti, a urno podviza na podzemno železnico.

Še vedno nisva prepričana, ali je bil to on ali ne. Nekaj v naju pa nama pravi: Da, prav on je bil. Kdo pa drug, presneto!

Zaveva se, da sva bila žrtvi zločina. Poveva policiji? Kaj bodo pa naredili? Če bodo dobre volje, nama bodo rekli: „Fanta, zakaj mislita, da imamo menjalnice?!“ Lahko pa bi naju tudi obtožili, da sva bila soudeležena pri nelegalni transakciji denarja – ali tako nekako. Vsekakor ne moreva pričakovati, da bi se osredotočili na to, da sva pri transakciji potegnili krajši konec.

„Nekaj *morava* narediti,“ kar naprej ponavljam. Vsaj preprečiti, da bi nemarnež ogoljufal še koga. Ali pa zalesti podobnega zlikovca in *tistemu* izjaloviti kupčijo ...

Ampak ni ne enega ne drugega, kar naenkrat nama nihče več ne ponuja svojih menjalniških uslug!

&@%#&@ grrrrr...

Sprijazniva se s kruto usodo, celo šaliti se začneva. V stilu „kaj pa hočeva“, „*c'est la vie*“ in podobno. Denarja ne bova dobila nazaj, to nama je jasno kot beli dan. Urošu kolegialno ponudim, da mu krijem pol ukradenega. Vsak bo dal pet jurjev, pa bo. Skupaj sva padla v to župo, skupaj jo bova tudi pojedla. Hej, saj konec koncev sva pa v Pragi, *Zlati Pragi*! Zame je to najlepše mesto na svetu. Res, brez heca! In vsenaokrog so sijajne, prikupne Čehinje ...! Eh, življenje čaka na naju! Ničvredni bankovec, ki sva ga tako drago plačala, pa bova razdelila na dva dela, uokvirila in do-

bila spominek, ki niti po naključju ne bo spominjal na običajno kičasto šaro, ki jo turisti vlačijo domov!

Maribor, 4. januar 2020

Grdo ogoljufana že prvi dan potovanja. Skoraj kot nekakšno svarilo, naj bova v nadaljevanju pozorna in previdna, da se nama ne zgodi še kaj hujšega. Ali nemara kot kazen, ker se potikava po nelegalnem, črnem trgu, na kar sva bila povrhu še ponosna.

Mislím sicer, da dogodka takrat nisva (vsaj ne zavestno) dojela na nobenega od obeh zgoraj opisanih načinov. Z distance dveh desetletij pa vidim stvar drugače.

Z Urošem sva sedaj oba že v srednjih letih, (bolj ali manj) resna človeka, psihoterapevta, poročena. S svojima zakonskima družicama imava vsak štiri otroke. Še vedno sva prijatelja in še zmeraj znava biti hudomušna!

Ali naj vzamem kot naključje, da sem letos, po natanko dvajsetih letih našel v svojem računalniku izgotovljen in nato pozabljen potopis najinega potovanja, ki sva ga bila opravila v študentskih letih?

Ne le da bi bilo škoda, če besedilo ne bi ugledalo luči sveta. Zdi se tudi, kot bi nekaj ostalo nezaključeno.

Če v sedanjem času, po toliko letih, na refleksiven način podoživim najino mladostno vandranje po Evropi, tega ne vidim le kot svojevrstne obogatitve teksta z dodatno vsebinsko dimenzijo, marveč tudi kot možnost, da v sebi integriram in sprocesiram vsebine, ki še ostajajo nepovezane ali morda celo odcepljene. Lahko mi pomaga na zdrav način prebroditi kritično obdobje vstopa v srednja leta. Pa tudi koristi pri starševskem soočanju z adolescentskim obdobjem mojih otrok, od katerih sta dva nedolgo tega že zakoračila v omenjeno občutljivo (in odločilno) razvojno dobo.